

ÎN APĂRAREA LIMBII ROMÂNE (IV)

Substantivele care sunt compuse pe baza elementului de supunere „log”, precum psiholog, biolog, oftalmolog, virusolog, bacteriolog etc, au forma concretă de feminin prin adăugarea terminației „ă”: psihologă, biologă, oftalmologă, bacteriologă etc, ci NU bioloagă, psiholoagă...

Rădăcina log vine din „logos” (cuvânt, cuvinte sau știință), din greacă și se păstrează întocmai.

Denumirile neologice ale unor nuanțe de culori, precum bej, roz, crem, NU au formă de feminin sau de plural. Deci NU spunem rochie roză, bejă, cremă, nici beje, roze, creme! Aceste forme (roz, bej, crem) rămân invariabile indiferent de genul și numărul substantivului determinat: rochie roz - rochii roz. Noi, românii, ne apelăm (strigăm) semenii în moduri diferite:

- în stil colocvial (apropiat, familiar) cu interjecții: bă, mă, fă, măi... sau cu diminutive: țâcă, băiețel, fetiță, pușor, puiuț...

- în mod curent ne adresăm fie cu numele de familie - Ionescu, Georgescu, fie cu cel de botez: Ioana, Maria... sau diminutivele lor, sau corespondentul străin: Gaby, Mary...

- oficial apelarea se face prin titlu - doctor, academician, sau grad: colonel, general... sau prin denumirea funcției: director, ministru...

Subliniem că, din clipa în care o persoană nu mai deține funcția, NU trebuie să ne adresăm cu denumirea ei - NU mai zicem „domnule ministru”, „domnule director” etc dacă nu mai este în funcție! Precizăm că sunt incorecte formulele „doamnă directoră” sau „ministră” sau „pictoră”. De asemenea, NU ne adresăm NIMĂNUI, indiferent ce funcție a deținut cu denumirea acelei funcții (fie și rege!).

Substantivul bandă are la plural forme diferite pentru sensuri diferite:

1- benzi - de circulație sau magnetice;

2- bande - de hoți, derbedei, tâlhari, haiduci... (un ziarist zice: „mafiotul și-a alcătuit adevărate benzi de hoți, trădători, delapidatori...”).

Substantivul cristal are, de asemenea, două forme cu înțeles diferit:

1- cristaluri - lentile optice și obiecte de lux (pahare, fructiere, vase) fabricate dintr-o sticlă specială;

2- cristale - mici formațiuni dintr-o substanță minerală solidă, omogenă, cu structură interioară regulată (cristale de zahăr, sare, sare de lămâie etc).

FLOAREA NECȘOIU